

Moralpolitiet tåler ikke kvinners hår. I møte med Jesus ble håret symbol på frihet.

IRAN: Les Mehrdad Fatehi, side 10 – 11

Wagma Feroz: Kusinen ble offer for æresdrap. Fetteren deltok stolt i blasfemimobb i Pakistan **14**
Jul: Solveig Leithaug på turné med Stefanusalliansen **2** | Leder: Utrygg jul i India i år også **3**
Den arabiske halvøy: Kristen vekst i islams kjerneland **4** | Eyvind Skeie: Salme i ytterste nød **12**

stefanus
alliansen

sammen for de forfulgte

Solveig Leithaug vart glad då ho blei invitert til samarbeid med Stefanusalliansen om juleturnéen. Foto: Devin Richter

PÅ JULETURNÉ FOR FORFØLGDE

Ei bok om unge forfølgde russiske kristne gjorde sterkt inntrykk på skulejenta Solveig Leithaug.

■ **Leithaug seier at** ho er takksam for at ho kan samarbeida med Stefanusalliansen om juleturnéen «Håp og lys i vinternatt».

– Arbeidet til Stefanusalliansen er svært viktig, seier ho.

Ei bok om unge forfølgde

– *Kva utløyste engasjementet?*

– Det går tilbake til 5. klasse. Eg var for stor til Søndagsskolen på Frekhaug. Tante til besteveninna mi Berit, Solbjørg Åmdal Sandvik, hadde starta Søndagsringen. Vi var 7-8 jenter som møttest heime hos henne. Mellom anna las me høgt ei bok om forfølgde kristne ungdomar i dåverande Sovjetunionen. Det gjorde djupt inntrykk. På vidaregåande skreiv eg særøppgåve om Holocaust. Bøkene eg då las, skrella bort min egen manglande kunnskap om kva vondskap og urett som kan skje mot folkegrupper der menneskerettar vert sette til sides. Det brente seg fast i meg.

Då Leithaug vart låtskrivar, kom tanken om boka frå Søndagsringen tilbake.

– Den inspirerte songen «Salt og lys» som eg skreiv då eg var 19-20. Det første verset handlar om forfølgde kristne i dåverande Sovjetunionen. Etter ein konsert i ei kyrkje nordpå i august møtte eg – utruleg nok – eit russisk ektepar som no er norske statsborgarar. Mannen fortalte at då han var 16 år og heilt ny kristen, hadde han fått tak i ein piratkopi på kasset av den engelske

versjonen av «Salt og lys» som kom ut på Word Records. Han hadde spela den om att og om att. Det rann nokre tårer for oss begge då han fortalte historia.

Midt i terroren

– *Kva for ein av songane dine vil du dra fram som kan knytast til trusforfølging?*

– Av dei nyare songane vil eg henta fram «Take Your Word For It» (2016). 4. verset går slik:

*«And should the night be long and filled with terror,
or by morning light the arrows swiftly fly,
Your heart will be the shield in which I'm hiding.
For You promised You will never leave my side.
I'll take Your word for it, Jesus...»*

Tårer på vegen

– *Kva er bakgrunnen for songen?*

– Eg hadde nettopp lese Matteus 6. Eg skulle møte ein annan komponist her i Nashville, Sarah Hart, for å skriva saman. På bilturen måtte eg køyra til sides og stoppa fordi gråten tok meg. Eg hadde reflektert over ønsket om å skriva ein bønnesong som kunne opplevast sann dersom den vart lytta til av ein person som var i livsfare på grunn av si tru på Gud. ■

Sjå oversyn over konsertane side 23

Magasinet
stefanus

Utgiver:
Stefanusalliansen

Adresse:
Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:
23 40 88 00

Ansv. redaktør:
Johannes Morken
jm@stefanus.no

Redaksjon:
Hilde Skaar Vollebæk,
Marianne Haugerud,
Eva Frydenborg

Forside:
Illustrasjon av
Assad Binakhahi

Design:
Von: Bendik Schøien

Trykk:
Kai Hansen Trykkeri

Opplag:
16 500

Gavekonto:
3000 14 57922

VIPPS:
19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjektors regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året. Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB: kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

UTRYGG JUL I INDIA

Vil indiske kristne oppleve ei like utrygg jul som i fjor?

■ **Det evangeliske fellesskapet** i India karakteriserte 2021 som eit mareritt. Meir enn 500 valdelege og hatefulle angrep på kristne, kyrkjer og pastorar blei registrerte. Blant desse var det tre drap. Talet på angrep var truleg mykje høgare enn statistikken viser.

Mange av angrepa skjer i eit mindretal av delstatane. Ikkje minst vert det spreidd frykt for kristne på grunn av heilt udokumenterte påstandar om at pastorar lokkar, lurer, tvingar eller trugar fattige menneske av låg kaste til å bli kristne. Basert på falske påstandar går ekstreme hindunasjonalistiske mobbar til angrep. Muslimar er mange stader under endå verre press enn kristne. Politiet tek ofte mobbens parti.

Sjokk

Det var eit sjokk at høgsteretten midt i november sa seg samd med ein hindunasjonalistisk advokat som utan prov hevda at det skjer omfattande konvertering med tvang i India. Domstolen ville ha raskt svar på kva regjeringa vil gjera for å stogga «tvangskonvertering», som ifølgje dommarane er ein trussel mot den nasjonale tryggleiken.

Dette stemmer som hand i hanske med den kampanjen som den paramilitære hindunasjonalistiske rørsla RSS varsla i fjor sommar: All konvertering skulle stogkast,

India skulle «frigjerast» frå både muslimar og kristne. RSS ville pressa på for ei nasjonal lov mot konvertering – i dag er det slike lover i elleve delstatar.

Kva som faktisk vil skje, er i skrivande stund ikkje klart. Men når hindunasjonalistiske aktivistar får dommarar i høgsteretten med på lag i press for nasjonal lovgjeving som vil truga både kristne og muslimar, er det all grunn til å frykta det verste.

«Indre fiendar»

India var ein gong verdas største demokrati. No går India i autoritær retning der kristne og muslimar i aukande grad vert stempla som indre fiendar.

Det er viktig å få India med i den globale kampen for klimaet. Men verken norske eller andre politikarar kan av den grunn gå på gummisålar i møte med det farlege tankegodset som får sterkare og sterkare plass i indisk politikk og samfunn.

Det er all grunn til å krevja tydeleg politisk protest. I mellomtida får vi falda hendene i bøn for ei julehøgtid i fred og ikkje i frykt. ■

” No går India i autoritær retning der kristne og muslimar i aukande grad vert stempla som indre fiendar.

■ **Johannes Morken**
Redaktør

” Eg ønskte å skriva ein bønnesong som kunne opplevast sann dersom den vart lytta til av ein person som var i livsfare på grunn av si tru på Gud.

Solveig Leithaug

KIRKEN VOKSER I ISLAMSK HJEMLAND

Blant de ofte grovt utnyttede immigrantarbeiderne i Qatar og andre golfmonarkier er det flere millioner kristne. Mange står desperate i kø for hjelp hos prestene.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – **Den arabiske halvøy**, islams hjemland, er i dag et kristent vekstsenter i Midtøsten, sier Berit S. Thorbjørnsrud.

Den nylig pensjonerte professoren i midtøstenstudier har besøkt monarkiene på Den arabiske halvøy på en rekke forskeroppdrag. Golfmonarkiene er autoritære regimer som undertrykker opposisjon og bryter fundamentale menneskerettigheter. Det skjer politiske endringer, men de skjer hovedsakelig som herskerens gaver, ikke som demokrati.

Alle golfmonarkiene har importert millioner av immigrantarbeidere for å ta seg av jobbene som oljemilliardene har utløst. Blant disse er det minst 3 – 4 millioner kristne, mange av dem fra India, Nepal og Bangladesh.

I Qatar kan kirker ikke ha klokketårn. Men gjennom ventilasjonstårnet i den katolske kirken i Doha (t.v.), flommer lyset ned over altertavlens bilde av Kristus (t.h.). Alle foto: Berit S. Thorbjørnsrud

» Menneskerettighetene inngår ikke når de autoritære definerer toleranse.

Berit S. Thorbjørnsrud

Det kristne avtrykket i Midtøsten er på få tiår på denne måten blitt sterkt forandret.

– Mens mange hundre tusen kristne med statsborgerskap har forlatt Syria og Irak, er millioner av kristne uten rett til statsborgerskap kommet til Den arabiske halvøy, islams hjemland. Det bygges nye kirker. Knappt noen steder er kirkene så fulle som der, sier Thorbjørnsrud til Magasinet Stefanus.

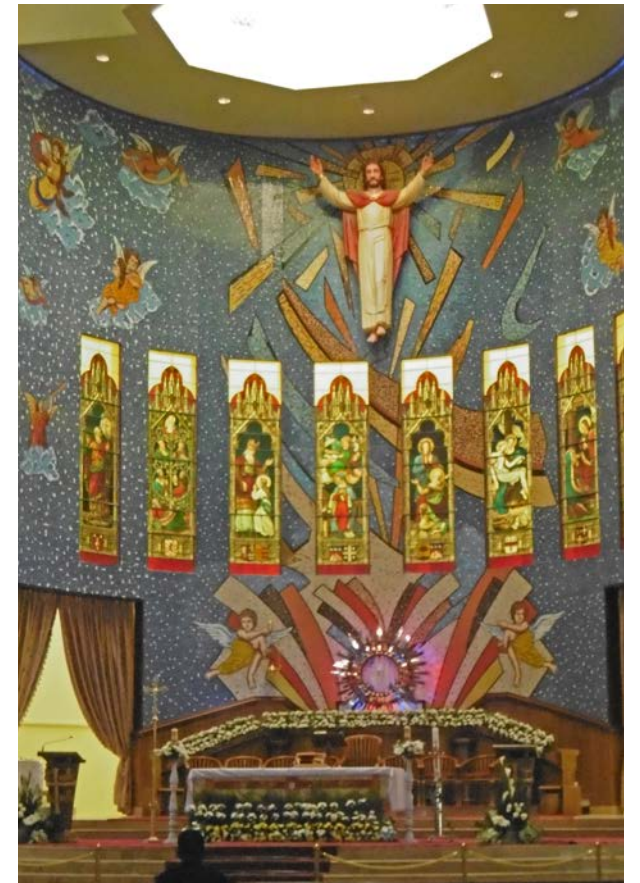
Gir bort tomter til kirker

Det er tilfelle også i Qatar, som nå er midtveis i fotball-VM. Den store anglikanske kirken i Doha leier ut rom til ulike kirkesamfunn som ikke har egne kirker. Thorbjørnsrud har opplevd kakofonien av nepalske hymner og afrikanske trommer, med mennesker med ulike hudfarger og klesdrakter som feirer høyst ulike gudstjenester, på alle slags språk. Men det er også et svare strev for å få alle til å holde den nøye tilmålte tiden, fordi en annen forsamling venter utenfor på å få slippe til. Det var protester da tillatelse til kirkebygg ble gitt. Kristne anbefales å ikke ta med seg muslimer inn.

Første gang Thorbjørnsrud besøkte De forente arabiske emirater, gikk hun langfredag fra kirke til kirke i emiratet Sharjah der kirkene er samlet i et eget kirkestrøk. Det var stappfullt i de katolske kirkene fra tidlig morgen til sen kveld.

I Emiratene er det i dag mellom 50 og 60 kirkebygg. I land som Emiratene og Oman kan nye kirker ikke se ut som kirker: De skal ikke ha kors eller kirkeklokker. Det er murer rundt kirkene, men innenfor er alle symboler lov. Kirkene kan ha store navneskilt mot gaten der det står at det er en kirke, og kors på ytterveggene kan være høyst synlige. En russisk-ortodoks kirke i Sharjah har likevel fått bygge i klassisk stil med et gullkors på taket. I Abu Dhabi har en armensk kirke klokke i tårnet, men pendelen er bundet.

– I alle golfmonarkiene, unntatt i Saudi-Arabia, er det i dag kirker, bygget på tomter gitt av kongefamiliene. Men det er altfor få kirker til så mange kristne. Det kan være en stor opplevelse å være en av mange tusen i et land

hvor en ellers hører til en liten minoritet. Men det kan være slitsomt, sier Thorbjørnsrud.

– Hvilken virkning tror du synlig kristendom får i islams hjemland?

– Det er vanskelig å si. I land med redusert ytringsfrihet spør man ikke åpent hva folk mener. Toleranse er blitt viktig for monarkiene, men toleransens grenser bestemmes på toppen, svarer Thorbjørnsrud.

Kirker er forbudt i Saudi-Arabia

I Saudi-Arabia er kirker fortsatt forbudt. En fatwa fra den saudiske stormuftien i 2012 erklærer det som en plikt å ødelegge alle kirker på hele Den arabiske halvøy.

– De andre monarkiene forbigikk fatwaen i taushet, men de kan frykte at muslimske borgere kan ta fatwaen i egne hender. Dette har allikevel aldri hendt, kommenterer Thorbjørnsrud. →

» «Abrahams familiehus» vil uvegerlig reise spørsmål ved helt sentrale troselementer.

Berit S. Thorbjørnsrud

Emiratene og Saudi-Arabia nærmer seg sin egen gamle historie ulikt. Emiratene fremhever klosterruiner på øya Sir Bani Yas, som inspirasjon til fredelig sameksistens mellom muslimer og kristne i vår tid. Utgravingene forteller at kristne forble der mye lengre enn tidligere antatt – i mer enn 100 år etter profeten Muhammeds død.

Saudi-Arabia har derimot avstengt ruiner etter to kirker som kunne kastet lys over tidligere kristen historie. Landets hersker, kronprins Muhammed Bin Salman, vil ikke se historien med nye øyne.

Men han prøver å redusere innflytelsen som ekstrem islamsime – wahabisme – har.

Radikalt bygg, tre gudshus

Emiratene bygger det historisk unike «Abrahams familiehus» – med moské, synagoge og kirke, sentralt i Abu Dhabi.

– Er «Abrahams familiehus» og bygging av kirker «trosvasking» for å bedre ryktet til et autoritært styre?

– Det er det grunn til å spørre om. Men «Abrahams familiehus» er også noe mer. Å bygge likeverdige gudshus for tre religioner som vanligvis eksisterer i konkurranse, vil alle steder være et radikalt prosjekt som vil utfordre mange troende. Å bygge det på Den arabiske halvøy, i islams hjemland, og i Emiratene som har anvendt islam som sentralt element i konstruksjonen

INGEN ANGREP PÅ KIRKER

Utenlandske kirker har fått stor velvilje på grunn av sitt sosiale arbeid gjennom tiår. Da opprøret i Bahrain brøt ut i 2011, ble prester bedt av kongefamilien om ikke å dra fra landet. Ingen kirker ble angrepet, selv om de ligger nær der opprøret brøt ut. Mange skadede ble brakt til det amerikanske misjonssykehuset med håp om tryggere hjelp enn på det offentlige sykehuset, hvor de fryktet at politiet ville finne dem.

Berit S. Thorbjørnsrud har studert registrerte kirker på Den arabiske halvøy.

For de aller rikeste kan vel kirkelig engasjement være en form for avlat.

Berit S. Thorbjørnsrud

av nasjonal identitet, gjør det enda mer radikalt. «Abrahams familiehus» vil uvegerlig reise spørsmål ved helt sentrale troselementer. Dette er noe borgerne må forholde seg til, uansett hva de mener om ideen om at religionspluralisme er villet av Gud. «Abrahams familiehus» inngår i statlig toleransetrening, svarer Torbjørnsrud.

Selv om kirker og andre gudshus bygges, får de religiøse minoritetene ingen formelle rettigheter. Menneskerettighetene inngår ikke når de autoritære definerer toleranse.

– Men Emiratene utvider like fullt grensene for toleranse. Brorskapsdokumentet som ble undertegnet av pave Frans og øverste imam for Al-Azhar under pavens besøk i Abu Dhabi i 2019, likestiller islam og kristendom som uttrykk for Guds vilje. Deler av det skal bli pensum i skolene.

Omfattende sosialt arbeid

Folk uten statsborgerskap har intet offentlig velferdstilbud. De utnyttes i land med meget lav respekt for menneskerettigheter. Fotball-VM som ble tildelt Qatar etter ren korrupsjon i FIFA, har satt søkelys på utnyttelsen av fattige gjestearbeidere.

Men immigrantarbeiderne kan også, påpeker Thorbjørnsrud, stå i dyp gjeld til selskaper som rekrutterte dem hjemme. På sin side er hjemlandene så interessert i pengene som sendes hjem, at de ikke kontrollerer egne lokale bemanningsselskaper eller bryr seg om å beskytte sine grovt utnyttede borgere i Golfen. Dette er utslag av moderne global kapitalisme.

Thorbjørnsrud har stor respekt for prestene i golfmonarkiene, de har en enorm pågang av fattige immigrantarbeidere med sosiale, økonomiske eller moralske problemer.

Fattige gir sin lille skjerv i kirken når de kan. Middelklassen gir etter evne. De aller rikeste gir store donasjoner: Utenlandske bedriftsledere har kanskje selv tjent på at immigrantarbeidere har svake rettigheter og elendig lønn, påpeker Thorbjørnsrud.

Påskefeiring i den katolske kirken i Sohar i Oman.

– For de aller rikeste kan vel kirkelig engasjement være en form for avlat. Ingen blir kjemperik uten å utnytte ansatte, sier Thorbjørnsrud.

Kan kirken slå røtter?

Kirkene i golfmonarkiene er begynt å slå røtter. Men arbeidet er bygget opp av mennesker som må forlate landene, de fleste senest ved pensjonsalder. Flere golfmonarkier ønsker også å redusere tallet på immigrantarbeidere.

– Hvilken framtid har kirkene når de som fyller dem, ikke kan slå røtter?

– Jeg stilte mange ganger spørsmålet: Hvorfor investere så mye i å bygge store kirkebygg når du uansett må reise hjem? Det spørsmålet skjønte mange ikke. Noen er selvfølgelig usikre på jobbfremtiden. Men mange er stolte, de kjenner det meningsfylt å engasjere seg i en kirke, sier Thorbjørnsrud. ■

KILDER

- *Globale veikryss. Golfmonarkiene i endring.* Redigert av Berit S. Thorbjørnsrud og Jon Nordenson. Cappelen Damm Akademisk 2022.
- *De kristne i Midtøsten. Kampen for tilhørighet.* Redigert av Berit S. Thorbjørnsrud. Cappelen Damm Akademisk 2015.

‘TRETTHET UNDER RELIGIØST PRESS’

■ – **Prester i golfmonarkiene** er svært forsiktige med å ta imot muslimer, og jeg var svært forsiktig med å spørre, for ikke å sette noen i fare, sier Berit S. Thorbjørnsrud, som har forsket på kristendom i golfmonarkiene.

Hun legger til:

– En høytstående katolsk leder fortalte at han aldri ville tatt imot muslimer, hans oppgave var omsorg for kirkemedlemmene, sier hun.

Prester som besøker sykehus, fengsler og leirer for fattige gjestearbeidere, får noen ganger også spørsmål fra muslimer om å bli bedt for.

– Men prester er svært forsiktige med å be for muslimer, for å unngå anklager om konvertering. De må unngå alt som lager oppstyr, for når noe vekker oppstyr, må myndighetene sette en grense.

Thorbjørnsrud sier at det ikke er så stort problem at muslimske immigrantarbeidere fra Bangladesh konverterer til kristen tro. Men land som Emiratene, der bare hver tiende innbygger er statsborger, har sterkt behov for å holde fast på egen identitet, påpeker hun. Det forsterker motstanden mot konvertering av egne statsborgere.

– Familier og lokalsamfunn er skeptiske til at muslimer skifter tro. Konvertitter havner utenfor det rituelle og sosiale fellesskapet. Hvem skal de eller barna gifte seg med? Konvertitter vil for mange være sosialt døde.

Thorbjørnsrud har lest fortellinger om muslimer som kommer til kristen tro etter drømmer, og hun har sett rapporter om store tall på kristne med muslimsk bakgrunn i Saudi-Arabia og Iran.

– Jeg vet ikke hvordan tallene kan verifiseres. Men i Iran og Saudi-Arabia kan konvertering komme som reaksjon på at islam er sterkt politisert, med mye religiøs tvang. Det oppstår tretthet under presset, sier Thorbjørnsrud. ■

Les på neste side: **Aleena fra Saudi-Arabia drømte en natt om et lysende kors.**

HUN DRØMTE OM ET LYSSENDE KORS

I en drøm så muslimske Aleena et lysende kors som folk strømmet til. Illustrasjonsfoto: Shutterstock

Aleena fra Saudi-Arabia ble irritert da en terapeut ville be for henne da hun var deprimert som student i Malaysia. Så drømte Aleena en natt om et lysende kors.

TEKST: STEFANUSALLIANSEN

■ **Da en misjonær** skulle beskrive sin tjeneste i et arabisk land, fikk boka tittelen «Too hard for God?» – «For vanskelig for Gud?». Misjon på Den arabiske halvøy er særlig krevende. Her finner vi noen av jordens mest lukkede samfunn. Tiltit finnes bare innen familien. Inn i hjemmene slipper sjelden andre enn familiens nære krets. Det er sterk segregering mellom kjønnene.

I årevis arbeidet misjonærene uten å se særlig resultater. Ved en misjonskonferanse som Stefanusalliansen deltok på for 20 år siden, kom de første rapportene om at noe var i ferd med å endre seg. Folk var i økende antall

” Så ba jeg denne bønnen: «Jesus, du som jeg har sett på film. Hvis du finnes, kom til meg!»

Aleena fra Saudi-Arabia

kommet til tro på evangeliet. Ganske mange hadde begynt å drømme om Jesus. Undrende tok de kontakt for å høre evangeliet.

Dette var til stor oppmuntring for mange som hadde tjent evangeliet. En kvinne som hadde arbeidet ved et sykehus, hadde formidlet evangeliet ved sitt barmhjertighetsarbeid. I 40 år hadde hun aldri sett noen komme til tro.

Internett og TV

Men nå er tiden en annen, samfunn er i stor endring. Internett og TV setter folk i stand til å finne svar på brennbare spørsmål uten å eksponere dette for familie og venner. Likevel, en dataskjerm er ikke nok, folk trenger fellesskap. Derfor har Stefanusalliansen i flere år arrangert konferanser hvor deltakerne kan få opplæring, oppleve et fellesskap og bli bedt for. Dette er et sensitivt arbeid som vi ikke kan eksponere, for å ikke sette folk i fare. Men vi vil gjerne dele vitnesbyrdet til en som var med i år.

Aleena, som kommer fra Saudi-Arabia, studerte i Malaysia. Aleena er ikke hennes egentlige navn.

– Det gikk ikke bra, jeg skjønte at det ville bli vanskelig å bestå eksamen. Desperat ba jeg Allah om hjelp, men opplevde ikke at jeg fikk svar. Det gikk dårlig på eksamen. Siden jeg ikke fikk svar på desperate bønner, forsvant troen. Jeg ble agnostiker.

Aleena kjente seg nedtrykt og mislykket. Til slutt fant hun frem til en profesjonell terapeut. Haken var at behandleren var kristen – som gjentatte ganger ville be for Aleena.

– Det irriterte meg, jeg hadde fått religion langt opp i halsen.

Aleena var misfornøyd fordi hun ikke fikk behandlingen hun hadde forventet.

– Jeg følte at jeg hadde kastet bort pengene. Det var fristende å klage på terapeuten til myndighetene, da ville hun få problemer, sier

Aleena. I muslimske Malaysia er det forbudt å prøve å få en muslim til å konvertere. Dypt fortvilet og nedtrykt reiste Aleena hjem.

Ba en enkel bønn

Men en kveld tenkte Aleena at hun skulle prøve å følge rådene hun hadde fått av terapeuten.

– Det var ikke mye jeg visste om kristen tro; stort sett bare det jeg hadde sett på amerikanske filmer. Der var det ofte noe om Jesus. Så ba jeg denne bønnen: «Jesus, du som jeg har sett på film. Hvis du finnes, kom til meg!»

Den natten drømte Aleena. Hun så et lysende kors.

– Folk fra alle nasjoner strømmet til korset, det var som en magnet. Da skjønte jeg at jeg ikke hadde kastet bort pengene. Jeg måtte lære mer. Jeg lastet ned en bibel-app på mobilen og begynte å lese.

Etter to måneder fikk Aleena via Twitter kontakt med en kristen amerikansk kvinne som snakket arabisk. Slik fikk hun fellesskap.

Drømmene tok ikke slutt.

– En natt drømte jeg at jeg ble tatt til himmelen. Der var det dekket et bord. Venninnen min fra Twitter ønsket meg velkommen. Da skjønte jeg at det var der jeg hørte til.

Familien så forandringen

Familien så at noe var skjedd, de sa til Aleena: «Du er så forandret!» Hun hadde vært oppfarende og sint, nå var hun en helt annen. Aleena spilte kristne lovsanger så det høretes i huset.

– Min fem år gamle søster spurte hvorfor det var så mye Jesus i sangene, så familien fant snart ut hva som var skjedd.

Aleena fikk fellesskap med flere troende via internett.

– En dag hørte min far at en venninne av meg ba for ham over WhatsApp. Han lurte på hvem som ba for ham uten å kjenne ham, forteller Aleena.

Så langt Aleenas historie. Evangeliet finner vei gjennom lukkede dører. Det er levende, men usynlige kirker i alle land på Den arabiske halvøy. Mennesker møtes ofte i skjul, mange følger Jesus uten at noen i familien vet det. Gud ser dem. Stefanusalliansen vil fortsette å tjene gjennom våre lokale partnere. ■

Illustrasjon: Assad Binakhahi

HÅRET SOM SYMBOL PÅ FRIHET

Mehrdad Fatehi
Direktør for Pars
Theological Centre

Det er i lys av friheten i Kristus at 60 prosent av dem som leder undergrunnskirkene i Iran, er kvinner.

■ **Iranere har protestert** i hver eneste by i Iran og over hele verden etter den meningsløse døden til Mahsa Amini, en 22 år gammel kurdisk iransk kvinne. Hun ble arrestert av moralpolitiet og drept for ikke å bruke hijab riktig.

Bilder på nettet viser kvinner som tar av seg hijaben og klipper håret. Hår har vært et symbol på skjønnhet i persisk kultur, og kvinner trosser regjeringen ved offentlig å klippe sitt dyrebare hår. De siste protestene har synliggjort motet og utholdenheten til kvinner i Iran.

Demonstrasjonene handler ikke bare om hijab, men er blitt en omfattende kamp for frihet.

Gjennom historien har kvinner ofte vært de som ikke er sett av samfunnet. I Iran er kvinner skjult bak hodeplaggene. Når moralpolitiet regelmessig kjører rundt for å håndheve kvinners kleskode, er det vanskelig for mange kvinner å føle seg akseptert og respektert av samfunnet. Selv nå som protestene har fortsatt etter Aminis død, prøver

den iranske regjeringen å stoppe protestene ved å slå av internett slik at verden ikke skal se hva som skjer i landet. Deres håp er at protestene vil være «ute av syne, ute av sinn»

Gud ser kvinner

Bibelen viser oss derimot en medfølende Gud som ser. Han ser urettferdighetene i Iran og over hele verden. Han så Hagar i 1. Mosebok, og hun responderte: «Du er den Gud som ser meg» (16,13). I Lukas-evangeliet så Jesus den krumbøyde kvinnen og helbredet henne (13,10–13). Han så kvinnen ved brønnen. Han så Maria Magdalena. Han så Maria og Marta.

I Lukas 7,36-50 møter vi en annen kvinne som ble sett av Jesus. Ved å bli sett, opplevde hun ikke lenger skam eller skyld. I stedet opplevde hun en slik frigjørende nåde at hun vasket Jesu føtter med tårene og tørket føttene hans med det lange håret. Denne visjonen om at håret hennes blir brukt til å vaske Jesu føtter, er en visjon om frihet. Hun trengte ikke å skjule håret for å bli akseptert av ham. Og hun var så takknemlig for den friheten hun fant i Guds nåde og tilgivelse at hun ønsket å tjene ham med alt hun hadde.

Kvinner er kirkens ledere

Det er i lys av denne friheten i Kristus at 60 prosent av dem som leder husmenighetene, undergrunnskirkene i Iran, er kvinner. De er bestemødre, mødre, tanter, søstre og døtre i Iran.

Selv om de er blitt brutalt undertrykt av regimet, fortsetter de å åpne sine hjem og lede gjennom gjestfrihet. En kvinnelig student av oss som for tiden soner en dom på 8 år i fengsel, har fortalt at hun i fengselet vil bruke sin utdanning til å gi bibelundervisning til sine medfanger. I dag hedrer vi disse kvinnene som er aktivt engasjert i sin nasjons opprør for endring. Vi takker Gud for deres styrke og mot.

Vi fortsetter å følge det som skjer i Iran med stor spenning og forventning. Vi ber om at den internasjonale eksponeringen vil dempe regimets ønske om å vise sin makt med enda mer blodsutgytelse. Rapporter tyder på at over 300 mennesker er blitt drept av Revolusjonsgarden under protestene. Nå er de første dødsdommene mot demonstranter kommet.

Jeg inviterer til å bli med i bønn og forbønn for Iran. Be for dem som protesterer, be om at regjeringen ikke vil reagere med å gjøre enda mer skade. Be for dem som har makt, at Guds Ånd må lede dem til en vei av barmhjertighet og fred.

Bli med i bønn

Som leder for Pars Theological Centre, som gir utdanning til kristne iranere, appellerer jeg: Be for våre elever, både menn og kvinner, at de kan være hyrder for de mange som trenger Jesu fred. Be om at de kan være salt

og lys i solidaritet med nasjonen. Be om at de vil være vår Herres hender og føtter, og bringe hans helbredende berøring til de som er mest nedbrutte rundt dem. Måtte Herrens barmhjertighet hvile over det vakre, men ødelagte landet Iran. ■

Pars Theological Centre

- Har base i London.
- Gir ledere i iranske menigheter i og utenfor Iran teologisk utdanning, lederopplæring og rådgivning. Opplæringen skjer via internett og gjennom fysiske kurs.
- Senteret støttes av Stefanusalliansen.

Kristent opprop for iransk frihet

300 kristne iranske ledere har skrevet et opprop til støtte for demonstrasjonene. Dette er kristne fra de uregistrerte kirkene.

Det er ikke nok med å støtte demonstrasjonene i ord, skriver de 300 lederne. De ønsker å være med i praktisk handling «mot den 43 år gamle blodtørstige smitten i samfunnet vårt», som de skriver med henvisning til den islamske revolusjonen i 1979 som innsatte ayatollah-regimet.

De skriver at de står sammen med «det modige folket i Iran» som «har kommet ut i gatene for å ta et oppgjør med undertrykkelse, tyranni og diktatur».

De 300 lederne skriver at demonstrantenes engasjement, mot og samling har «intensjon om en fullstendig revolusjon. Dette vil være en revolusjon mot undertrykkelse, en undertrykkelse som ikke bare har som mål å ødelegge kvinner, men også å ødelegge mennesker og menneskeheten.»

På den andre siden har ledere for assyriske kristne, en av de to godkjente kristne etniske minoritetene, advart kristne mot å demonstrere.

LES MER OM IRAN

Følg utviklingen i Iran på vår nettside og hos vår partner Article18.
www.articleeighteen.com
www.stefanus.no

En salme i den ytterste nød

■ Denne salmen har en hjerteskjærende bakgrunn. Forfatteren, Jochen Klepper, var radiojournalist i Berlin på 30-tallet. I 1931 ble han gift med en jødisk enke, Johanna Stein. Hun hadde to døtre. I desember 1940 ble Jochen Klepper innkalt til den tyske hær, selv om han var gift med en jøde, som riktig nok var døpt. I 1942 ble Klepper dimittert fra hæren for å ta seg av kone og barn. Jochen Klepper og Johanna Stein forsøkte å få visum til å komme seg bort fra jødeforfølgelsen i Tyskland. I desember 1942 nektet Adolf Eichmann å gi visum til en av døtrene. Da begikk ekteparet Klepper og denne datteren selvmord ved å åpne en gasskran. I dagboken skrev Jochen Klepper: «I kveld dør vi sammen. Over oss i det siste øyeblikket vårt, står bildet av den velsignede Jesus som omgir oss. Med dette i blikket avslutter vi livene våre.»

Salmen skrev Jochen Klepper i 1938. Den har et julemotiv, men er også preget av tidens usikkerhet og mørke fremtidsbilder. Teksten av fylt av lengsel, sårhet og kjempende tro. Jeg har alltid hatt denne teksten med meg i bevisstheden, som et tidsbilde og et uttrykk for den absolutt ytterste nød et menneske kan være i. En nynorsk tekstversjon finnes i Norsk Salmebok, nummer 17, med Johannes Petzold sin uttrykksfulle melodi. ■

Så langsomt skrider natten

Så langsomt skrider natten, men dagens lys er nær.
Løft blikket opp fra jorden dit morgenstjernen er.
Snart er din smerte over. Tørk tåren av ditt kinn.
Guds nåde har berørt deg i stjernens milde skinn.

Den Sønn som engler tjente, blir lagt på halm og strå.
Gud kommer til vår verden som en av jordens små.
Nå skal hans rettferd seire, og du skal være trygg.
Han bærer deg så trofast, som korset på sin rygg.

Snart svinner nattens skygger. Følg gjeterflokkens spor!
I stallens mørke venter din frelser, venn og bror.
Han binder deg til håpet med kjærlighetens bånd.
Før var du uten hjelper, nå er du i Guds hånd.

Så mang en natt kan true på denne dunkle jord,
med synd og skyld og urett, med svik og falske ord.
Men han som lå i stallen, er ennå blant oss her.
Så løft frimodig blikket dit morgenstjernen er!

Den Gud som bor i mørket, har deg fremdeles kjær.
Han stiger inn i tiden og tenner lyset der.
Han tilgir dine synder. Det var til deg han kom.
Så er du trygg hos Jesus når Herren holder dom.

1938, JOCHEN KLEPPER

2005, GJENDIKTET AV EYVIND SKEIE

Eyvind Skeies salmer

Gjennom Stefanusalliansen har prest og salmedikter Eyvind Skeie (bildet) fått anledning til å møte menigheter og mennesker som betaler en høy pris for sin kristne tro og identitet. Dette har også resultert i flere salmetekster. I Magasinet Stefanus presenterer Skeie noen slike salmer og skriver en liten kommentar til salmeteksten. I forrige utgave skrev han om «Jesus, om du ser oss nå.» I utgave nummer 5 skrev han om «Når Herren ser ut over jorden».

«Snart svinner nattens skygger. Følg gjeterflokkens spor!» Foto: Johannes Morken

KUSINA VART OFFER FOR ÆRESDRAP

Kort tid før Wagma Feroz kom til Oslo for å ta imot Stefanusprisen i mai, fekk ho ein sjokkmelding: Kusina hennar var utsett for æresdrap.

TEKST: JOHANNES MORKEN

Wagma Feroz gir ikkje opp arbeidet for trusfridom og kvinners rettar i eit konservativt område av Pakistan. Foto: Privat

■ – **Drapet på kusina** mi gjorde meg oppskaka og mentalt utmatta. Eg fekk ikkje sagt det eg verkeleg ville ha sagt i Oslo, seier Wagma Feroz i eit videointervju med Magasinet Stefanus. Ho sit i Peshawar i Pakistan.

Æresdrap på kvinner, som menn meiner «kastar skam over familien», er utbreidd i Pakistan og ikkje minst i Peshawar, der Feroz bur, og andre delar av Khyber Pakhtunkhwa-provinsen. Ei privateigd nettavis, Propergaanda, fortalde i slutten av august i år at på ei einaste veke var ni kvinner i Peshawar blitt drept for å «verna familiens ære». Ei lita jente vart drept i eit skyteoppgjer mellom to partar. To av dei ni kvinnene var søstre, og ei var svigerinna til søstrene, skreiv nettavisa Dawn.

Brutaliteten gjer Wagma Feroz opprørt.

Kusina vart drept

Då mora døydde, fekk kusina til Wagma Feroz – som den eldste – ansvar for søskena sine. Faren var gjestarbeidar i Dubai for å skaffa levebrød. Ein dag pakka kusina klede og smykka og reiste heimanfrå. Då faren kom heim, slo han fast at dottera ikkje var dottera

» **Drapet på kusina mi gjorde meg oppskaka og mentalt utmatta.**

Wagma Feroz

hans meir. Ho hadde «ført skam over familien» og skulle drept.

Det vart leita etter kvinna som vart funnen i ein åker, brutalt teken av dage. Halsen var kutta over, andletet var knust. Mennene i familien hevda at ho hadde flykta saman med ein mann. Feroz seier at ho ikkje veit sikkert kvifor kusina reiste.

– Det er eit mysterium.

Kvinnene var over 30 år og ugift. Feroz veit at familie-medlemmer hadde føreslege menn som kusina kunne trulova seg med – eldre menn som var gift.

– Kvinnene som kjende henne, seier ho var ei anstendig kvinne som dei aldri hadde sett saman med nokon ukjend mann. Eg møtte henne fleire gonger, ho var snill og omsorgsfull. Men ho ville aldri fått lov til å gifta seg med den ho ville, seier Wagma Feroz.

Fetter var med i mobb

Feroz fekk vita om drapet litt over ein måned før ho tok imot Stefanusprisen 24. mai. Drapet slo henne ut, fortel Feroz no. Ho vart åtvara av andre i familien mot å dela for mykje i Oslo.

Feroz ville gjerne ha snakka om æresdrap. Og ho ville ha snakka meir om forfølgning av religiøse minoritetar og om dei mange blasfemisakene. Kort tid før Feroz reiste til Oslo, vart ein ho kjenner, skulda for blasfemi. Feroz og nettverket hennar skaffa mannen advokat.

I november i fjor vart ein mann i landsbyen der Feroz vaks opp, Charsadda, skulda for blasfemi. Ein mobb på fleire hundre sprang etter mannen som søkte vern på politistasjonen.

– Heldigvis verna politiet han. Ofte skjer det motsette, at politiet tek parti med mobben. Mobben sette fyr på politistasjonen og hevda at sidan politifolka verna mannen, var politifolka også skuldige i blasfemi. Mobben hevda at det er deira plikt å drepa folk for blasfemi, for å verna islam.

Det vart eit ekstra sjokk for Feroz at fetteren hennar var del av mobben.

– Stolt kom han heim til oss. Han klandra derimot politiet for å ha verna mannen dei var ute etter. Eg meinte vi måtte politimelda fetteren min, men mora mi bad meg lata vera.

«Eg kan ikkje teia»

– Men du teier ikkje?

– Eg kan ikkje teia. Eg må prøva å opptre slik at eg er trygg. Men det er uråd å vera trygg heile tida. Eg kunne

levd eit komfortabelt liv. Men eit lukkeleg liv for meg er ikkje eit liv skilt frå samfunnet. Eg må våga å stå opp for dei som vert forfølgde, sjølv om eg møter trugsmål.

Feroz fortel at ho etter pristildelinga har arbeidd for trusfridom med nytt pågangsmot. Sidan mai har ho halde trening for meir enn 500 leiarar, mediefolk og studentar. Ho har leia to filmfestivalar for kvinner, med vekt på trusfridom – i storbyane Islamabad og Lahore. I Lahore samarbeidde ho med Sajid Christopher, Stefanusalliansens partner.

Men ho har også møtt motstand. Ein workshop med studentar måtte avbrytast etter første dag. Feroz fekk på veg til kursdag to beskjed om at emnet var så sensitivt at dei tryggingansvarlege hadde gitt universitetet beskjed om å droppa arrangementet. Ein annan workshop kunne halda fram etter at Feroz hadde bytt ut «trusfridom» med «harmoni mellom religionane og fredeleg sameksistens».

Ser håp

Men Feroz dreg fram ein student som før ein workshop meinte at oppgåva for ein muslim er å verna islam, «den viktigaste religionen i verda». Etter workshopen såg han at trusfridommen måtte vera for alle, også religiøse minoritetar.

– Når to timar diskusjon kan ha slik effekt, vil eg halda fram, seier Feroz.

Då pakistanske Taliban tok kontrollen i Swat-dalen i heimprovinen i 2007, flykta mange. Hæren tok etter kvart kontrollen tilbake. I år er ekstremistane tilbake.

– No ser eg folkelege protestar. Det gir meg håp, seier ho.

Men konservative krefter dominerer. Det er kontroversielt å snakka om kvinners rettar.

– Endå meir kontroversielt er det å snakka om trusfridom, for der har vi blasfemilovene. Difor må eg filtrera alt eg seier. Ei einaste setning er nok til å bli skulda for blasfemi. Ingen krev bevis for slike alvorlege skuldingar. Det vil ta fleire år å forsvara seg. Men eg har bestemt meg for å halda fram, seier Wagma Feroz. ■

Wagma Feroz på workshop med studentar.

Pastor Najla Kassab på konferanse i regi av Adyan, Stefanusalliansens partner i Beirut i Libanon.

‘DET HENDER EG SOM PASTOR ER FLAU’

– Kyrkjer som ikkje praktiserer likestilling og likeverd, oppmuntrar i praksis til vald mot jenter og kvinner. Kraftsalva kjem frå ein kvinneleg pastor i Libanon.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Som presbyteriansk pastor** slår Najla Kassab fast:

– Kyrkjene skal ha ei profetisk rolle. For at dei tydeleg skal stå opp mot vald mot jenter og kvinner, må kyrkjene ikkje fortelja at kvinner er mindre verd enn menn. Kyrkjene må våga å bryta med kulturen, og ikkje grunn-gje diskriminering med at slik har vi gjort det i hundrevis av år, seier Kassab til Magasinet Stefanus.

Helsing frå muslimsk leiar

Kassab blei i 2007 ordinert som pastor i National Evangelical Synod of Syria and Lebanon. Då hadde ho i 24 år hatt forkynnarlisens, første steget mot ordinasjon.

I dag er fem kvinner ordinerte i protestantiske kyrkjer i Libanon og Syria. I januar neste år blir ei kvinne ordinert i Den lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage landet.

Før Kassab blei ordinert, var kritikarar redde for at det kunne skada relasjonane til muslimske leiarar. Men ikkje før var Kassab ordinert og deretter blitt president i World Communion of Reformed Churches, fekk ho ei handskriven helsing frå ein kjent mannleg muslimsk leiar. Han gratulerte med ein posisjon inga kvinne frå Midtausten tidlegare hadde hatt. Kassab ser håp i at det finst mannlege muslimske leiarar med så opne sinn.

– Kvinner frå muslimske samfunn må utfordra vidare i desse spørsmåla, seier Kassab.

«**Må gje plass til unge**»

Kassab er tydeleg på at kristne og muslimske samfunn i Libanon har mange av dei same utfordringane.

– Mange unge kvinner er høgt utdanna. I andre delar av samfunnet kan utdanna kvinner gjera suksess, medan dei i moskear og kyrkjer er underordna. Ingen klarar overtyda meg om at Gud elsker menn meir enn kvinner. Kvinnene utgjer fleirtalet av dei som søker kyrkjer, men er framleis marginaliserte i leiande posisjonar, seier Kassab og legg til:

– Dersom kvinner skal bruka kreftene i ei kyrkje, må dei oppleve at dei kan bruka talenta sine og sleppa å tenkja: Kvifor kasta bort tida der eg ikkje vert fullt ut akseptert?

Eit svært stort problem er at mange utdanna unge utvandrar frå det kriseherja Libanon.

– Nettopp no bør kyrkjene gjera alt dei kan for å visa at dei vil bruka leiarkvalifikasjonane som yngre utdanna kvinner har, seier Kassab.

«**Oppmuntrar til vald**»

– *Er det ein samanheng mellom kyrkjeleg forkynning og praksis her og at jenter og kvinner vert utsette for skadelege praksisar og vald?*

– Ja. Vi likar ikkje å bruka ordet vald i kyrkja. Men å fortelja unge kvinner at dei er mindre verdt, er i seg sjølv ei form for vald. Å fortelja at dei ikkje er likeverdige, oppmuntrar til vald.

Kassab seier også at mange kyrkjer ikkje vil ta opp valdsproblemet fordi dei ikkje vil «blanda seg inn i familielivet».

– Menneskerettsgrupper i Libanon snakkar tydeleg om vald mot jenter og kvinner. Det hender eg er flau som pastor når menneskerettsrørsla går raskare fram- over enn kyrkja. I kyrkja skal kvinner verkeleg kjenna seg trygge og likeverdige. Måten vi underviser, tolkar og forstår Bibelen på kan gjera at kvinner opplever at dei må underordna seg i ekteskapet, seier Kassab.

” Ingen klarar overtyda meg om at Gud elsker menn meir enn kvinner.

Najla Kaasab

Ho meiner kyrkjene må retolka tekstane som er nytta for å plassera menn i leiande posisjonar i familie og kyrkje. Kassab representerer små protestantiske kyrkjer. Ho seier at både den katolske kyrkja, dei ortodokse kyrkjene og nokre evangelikale kyrkjer er «meir tøffe mot kvinner».

Lagar kyrkjemøte for kvinner

Med glede takka Kassab ja til å samarbeida med patriarken i den maronittiske kyrkja i Libanon (som har band til den katolske kyrkja) om å førebu eit kyrkjemøte for kvinner på alle nivå. Kassab fortel også at ho har møte med muslimske kvinner om kvinnene sin plass i religiøst liv og leiarskap.

Kassab deltok i juni på ein konferanse om kvinners rettar, arrangert av stiftinga Adyan som Stefanusalliansen støttar. Adyan har omsett og bearbeidd undervisningsmaterieill til arabisk.

– Eg håpar at Adyan som har med muslimske kvinner, vil halda fram med å fremja likeverd på det religiøse området.

Dei libanesiske familielovene, som regulerer ekteskap, adopsjon og omsorgsrett for barn, er i dag styrte av religiøse samfunn. Kassab vil gjera dei sivile og endra dei.

– Lovene er svært urettferdige for kvinner, seier Kassab.

«**Gje plass til kvinner**»

– *Så håpar vi at Libanon overlever i mellomtida?*

– Somme kritiserer oss og spør kvifor vi snakkar om kvinner medan folk svelt. Men vi kan ikkje venta til alle andre problem i Midtausten er løyste før vi snakkar om kvinner. Vi må få spørsmåla opp no medan framtida til landet vårt står på spel. Kvinner betaler den største prisen i den økonomiske krisa. Skal vi skapa ein betre kvardag i Libanon, må vi gje kvinner plass. Vil du ha eit betre Libanon? Styrk kvinnene. Vil du ha eit betre Midtausten? Styrk kvinnene. Vil du ha ein betre religion? Gje styrke til kvinnene, seier Kassab. ■

NEKTER Å BLI STYRT AV MULLAHER

Hun nektet å la seg styre av ekstreme mullaher i Afghanistan. Nå utfordrer Farzana Elham Kolchai (31) alle «som bryr seg om kvinnene i Afghanistan».

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – **Hold deres egen** regjering ansvarlig for alle pengene og alle liv som gikk tapt i Afghanistan i løpet av 20 år, uten resultat, sier Kochai til Magasinet Stefanus.

I 2019 ble Farzana Elham Kolchai et av de yngste medlemmene av Afghanistans nasjonalforsamling, Wolesi Jirga, i en alder av 29 år. Da Taliban tok makten august 2021, ønsket hun først å bli. Men etter omtrent en måned – truet av Taliban – bestemte hun seg for å dra.

– Muligheten for afghanske kvinner til å leve et aktivt liv var i ferd med å bli stengt, sier hun.

Kvinner i protest

Kochai kom til Norge sammen med en bror og en søster og søsterens tre barn. Resten av familien er i Canada. Når tar hun mastergrad i globale utviklingsstudier ved NMBU på Ås.

Kochai beundrer motet til afghanske kvinner som åpent har protestert, som har stått foran væpnede Taliban-krigere. De har brukt smittevernmasker for ikke å bli gjenkjent. Kochai kommuniserte med en skolevenninne som nå er lærer. Venninnen fortalte at hun var en av demonstrantene.

– Bare kvinner, ikke menn, har turt å protestere. Noen menn er redde for Taliban. Andre har kanskje nok med å skaffe mat. Noen bryr seg ikke. De fleste av menn som satt ved makten og nå er tause, posisjonerer seg med håp om på nytt å dele makt og sikre investeringer. Derfor kommer de med fine uttalelser om Taliban, sier Kochai.

Fjernet kvinner

Jenter nektes skolegang etter 6. klasse. Men Kochai minner om at kvinner i mange deler av landet ikke fikk nye rettigheter etter at Taliban mistet makten i 2001.

– I landsbyen min, to timers kjøretur fra Kabul, mistet regjeringen kontrollen et par år etterpå. Der fikk jenter aldri gå på skole. Der og i andre deler av Afghanistan hvor jeg har familie og venner og der regjeringen aldri nådde ut, kan folk i dag oppleve seg tryggere enn de siste 20 årene, de blir ikke bombet og mister ikke lenger sønner. Jeg kjenner en familie som hadde en sønn i Taliban og den andre i regjeringshæren. De kan se situasjonen annerledes enn meg, sier Kochai og legger til:

– Men for kvinner som meg, som i 20 år hadde rettigheter, var Talibans maktovertakelse 100 prosent negativ.

Farzana Elham Kochai, her i det afghanske parlamentet, kjemper nå mot Taliban fra Norge.
Foto: Privat

Taliban ville sende oss hjem og kreve at vi kler oss i burka og adlyder menn, uansett hva de sier. Vi mistet alt.

«Jeg kjenner Taliban»

Noen Taliban-talsmenn sier de arbeider med muligheten for at skoler for jenter over 6. klasse kan åpne igjen. Men Kochai kjenner Taliban. En skole i Paktia-provinsen åpnet i september for jenter over 6. klasse, etter lokalt initiativ. For jentene var dette godt nytt. Men Taliban stengte den igjen.

– Taliban vil utarbeide en læreplan basert på religion. Det viktigste for dem er å hindre at jenter og kvinner skal friste menn. Men hvilke regler kan gjøre Taliban fornøyd, uten at jentene og kvinnene blir sperret inne? Taliban legger alt moralsk ansvar på kvinnene, mens mennene ikke har noen plikter eller noe ansvar, sier Kochai.

En gruppe i Taliban er Haqqani-nettverket. Det sto bak terrorangrepet i Kabul i januar 2008 da en norsk journalist ble drept, og mange andre terrorangrep mot sivile. Støre-regjeringen ble kritisert da en av lederne var med i privatflyet til Norge.

«Dobbeltspill»

Kochai mener at Haqqani-lederne prøver å spille to roller, med to ansikter.

– Flere ledere har koner og døtre som lever vestlige liv i Afghanistan eller i utlandet. De har døtre på universiteter. Men afghanske kvinner skal være analfabeter, innelåst i egne hjem. I utlandet signaliserer Haqqani-lederne at de er åpne for kvinners utdanning. Men nylig beordret Taliban alle kvinner ut av Afghanistans

» Hvilke regler kan gjøre Taliban fornøyd, uten at jentene og kvinnene blir sperret inne?

Farzana Elham Kochai

domstoler – de hadde, ifølge Taliban, ikke god nok kunnskap til å jobbe i domstolene. I stedet skal Taliban-menn uten utdanning overta de høyt utdannede kvinnenes posisjoner. Dette er skjebnen til kvinner under Taliban. Men vi kan ikke gi opp.

Kochai kommer fra den største etniske gruppen i Afghanistan, pashtunerne, der de fleste er sunnimuslimere. Men hun aksepterer ikke et forenklet bilde av Afghanistan der pashtunere undertrykker den nest største gruppen, hazaraene.

«Hjernevasket»

– Talibans krig er ikke basert på nasjonalisme eller rase, men på religiøs fundamentalisme. Deres fiende er alle som ikke tenker som dem eller som kritiserer dem. Hazaraer og alle andre etniske grupper har folk i Taliban eller som støtter Taliban. Et godt eksempel: I september var det årlige møtet av The Ahl al-Bayt World Assembly i Teheran. Noen sjia-mullaher som er hazara fra Afghanistan var med. Disse sjia-muslimske mullahene støtter Taliban og omtalte Afghanistan som et trygt og godt sted for hazaraer. Mange pashtunere som meg kritiserer og kjemper mot Taliban fordi vi er imot ekstremisme.

Kochai legger til:

– Det er ikke bare hazaraer som undertrykkes. Taliban har hjernevasket mange pashtunere til å slutte seg til krigen deres. Mine slektninger i Pashtun-områder lever 100 år tilbake i tid på grunn av Taliban. Derfor blir det feil å dele Afghanistan inn i etniske grupper og si at pashtunerne undertrykker alle andre. ■

I oktober 2022 var Elisa Chavez fra Stefanusalliansen (nummer 8 fra venstre) i Genève, på møter i en referansegruppe for å utvikle et digitalt FN-kurs om tro og menneskerettigheter.
Foto: Gabriel Samperio

Jeg er utrolig stolt av at Stefanusalliansen blir invitert inn på dette nivået for være med og sette agendaen for trosfrihet.

Ed Brown

STEFANUSALLIANSEN HJELPER FN

Stefanusalliansen anerkjennes som ekspert på trosfrihet og likestilling. Vi er invitert av FN til å være med i en internasjonal referansegruppe for utvikling av digitale kurs om tro og menneskerettigheter.

■ **Invasjonen til Stefanusalliansen** kom fra FNs høykommissær for menneskerettigheter.

De nye kursene vil bygge videre på en FN-ledet prosess kalt «Faith for Rights» («Tro for rettigheter»). Siden 2017 har denne prosessen forenet ledere og aktører fra forskjellige tros- og livssynsgrupper til sammen å støtte de universelle menneskerettighetene.

Faith for Rights-deklarasjonen er en oppstilling av 18 forpliktelser fra forskjellige tros- og livssynsgrupper på blant annet minoriteters rettigheter, kjønn- og likestilling, fredelig sameksistens, kritisk tenkning og utdanning.

I 2020 publiserte FN et «verktøysett», «Faith for Rights-toolkit», også da med innspill fra Stefanusalliansen, for å inspirere tros- og livssynsaktører til å arbeide for universelle menneskerettigheter.

I år lanseres digitale kurs som skal spre budskapet om menneskerettigheter, fred, rettferdighet og verdighet. Det skjer i samarbeid mellom tros- og livssynsgrupper.

Anerkjent

I oktober deltok rådgiver Elisa Chavez i Stefanusalliansen på møter i Genève sammen andre i

referansegruppen for å gi faglige innspill til innholdet i det digitale kurset. Referansegruppen består av FNs spesialrapportør på trosfrihet, Nazila Ghanea, FNs spesialrapportør for minoriteter, Fernand de Varennes, nestleder i FNs kvinnekommisjon (CEDAW), Nahla Haidar, og akademikere fra blant annet Oxford University og American University of Paris. Dessuten kom trosbaserte aktører med menneskerettighetskompetanse, som Stefanusalliansen.

Stefanusalliansen har satset på kompetanseheving i skjæringspunktet mellom trosfrihet og likestilling. I fjor publiserte vi et eget undervisningshefte om temaet. Dette arbeidet har gjort at Stefanusalliansen er blitt anerkjent som en faglig aktør og ekspert på feltet. Derfor ble Stefanusalliansen under møtene i Genève spesielt bedt om innspill på kjønn og likestilling i undervisningsmaterialet.

Stolt

Samtidig som FN-møtene i Genève var seniorrådgiver Vija Herefoss en av innlederne på en konferanse i Parlamentet i London. Konferansen handlet om menneskerettigheter i Nord-Korea og var arrangert av Stefanusalliansens partner Korea Future og en tverrpolitisk parlamentarikergruppe for Korea. Herefoss innledet om trosfrihet og kvinners rettigheter som også er aktuelt i arbeidet for å følge opp brudd på menneskerettighetene i Nord-Korea.

– Jeg er utrolig stolt av at Stefanusalliansen blir invitert inn på dette nivået for være med og sette agendaen for trosfrihet og fredelig sameksistens mellom religioner, både i FN og i Parlamentet i London, sier generalsekretær Ed Brown i Stefanusalliansen. ■

Dag Inge Ulstein (KrF) med støtte til fengslede iranske konvertitter.
Foto: Johannes Morken

Rekordmange fakkeltog for forfulgte

■ **I hele 24 byer** og tettsteder ble det i høst arrangert fakkeltog for dem som må flykte på grunn av sin tro. Første tog gikk i Fosnavåg 25. oktober, det siste i Trondheim 3. desember.

I Sandefjord, som hadde fakkeltog for første gang, kom det flere enn arrangørene regnet med, mellom 150 og 200. Batyr, som klarte å flykte fra Turkmenistan og som de siste årene har vært pastor og medie-evangelist i Tyrkia, ble i høst kastet ut av Tyrkia. Han var med i Sandefjord og flere andre fakkeltog.

«Vil aldri glemme»

Under fakkeltog i Oslo fortalte tidligere utviklingsminister Dag Inge Ulstein (KrF) om møter med forfulgte i land som Myanmar, Laos og India.

– Jeg møtte mennesker med sterke og nærmest uforståelige historier, historier jeg aldri kommer til å glemme.

Han nevnte særlig konvertitter som støtes ut av familien og forfølges av myndigheter, tidvis med familiens hjelp.

Trenger kunnskap

Ulstein la vekt på at norske myndigheter trenger mer kunnskap. Det er, sa han, et problem at trosflyktinger ofte ikke blir trodd, selv om troen er en viktig grunn til at de flyktet.

Ingunn Ulfsten fra Pinsebevegelsen løftet fram iranske kvinner som kjemper mot regimet etter at moralpolitiet arresterte en ung kurdisk kvinne fordi hun brukte hijaben feil, med kvinnens død som resultat.

– Ingen skal stå alene i forfølgelse. Ingen skal være glemt når de er på flukt for sin tro, selv om mediene er lite opptatt av det som i dag samler oss, sa hun. ■

I Oslo fikk deltagere tenne lys på verdenskartet for mennesker som flykter på grunn av sin tro.
Foto: Johannes Morken

Inspirerte norske venner

■ **Biskop Thomas** fra Egypt besøkte venner i Agder og Drammen i høst.

– Er du redd, trenger du å vite at du ikke er alene. Hvis du går igjennom en mørk tunnel, trenger du å vite at det finnes en venn i mørket, som rekker deg sin hånd og deler sin varme med deg.

Biskop Thomas slår hendene ut – og inviterer sine tilhørere til å gå sammen med kristne i Egypt.

– Men vi er ikke bare ofre, vi seirer gjennom troen, gjennom tilgivelse og kjærlighet. Og gjennom vennskap holder vi ut.

Gjennom møter og samlinger fikk biskop Thomas mange gledelige gjensyn med støttespillere og menigheter som har støttet arbeidet på Anafora og Anastasia gjennom mange år. ■

Biskop Thomas inspirerte norske venner.
Foto: Marianne Haugerud

Løp for håp i Egypt

■ **I september arrangerte** Høvåg og Lillesand menigheter «Håpløp» til inntekt for misjonsprosjektet i Egypt. 220 barn og voksne løp inn over 43.000 kroner. «Det var gøy å oppleve at så mange i alle aldre samles for å løpe og skape håp for barn, unge og familier i Egypt», sier administrasjonsleder Anne Berit Repstad.

Trygve Wikstøl besøkte menighetene som representant for Stefanusalliansen og deltok på barnesamlinger. «Dette var to meget meningsfulle dager», sier Wikstøl begeistret. ■

Trygve Wikstøl «tatoverte» koptiske kors på håndledet til barna.
Foto: Høvåg og Lillesand menigheter

Sentrale folk på SEAFORB, som Nazila Ghanea, FNs spesialrapportør for trosfrihet (t.v.). Foto: SEAFORB

Står på for trosfrihet i Sørøst-Asia

■ **6.-9. november** gikk konferansen South-East Asia Freedom of Religion or Belief (SEAFORB) av stabelen for åttende gang. Omkring 100 aktører som på ulike måter jobber for trosfrihet i Sørøst-Asia, møttes på Bali for åpent og fritt få dele om sitt arbeid, utveksle erfaringer og lære av hverandre.

Gleden var stor over å kunne samles igjen, pandemien har gjort at det var tre år siden forrige konferanse. Stefanusalliansen har som en av arrangørene jobbet hardt for at konferansen skulle realiseres, i tillegg til å bidra med flere seminarer.

Dagene ga sterke og viktige møter på tvers av landegrensene og tro. Deltagere fra Vietnam, Laos og Myanmar delte vitnesbyrd om å leve i sammenhenger hvor forfølgelsen påvirker alle aspekter av livene deres.

Vi fikk høre oppmuntrende rapporter fra grupper som jobber for å avskaffe blasfemilovgivning i Indonesia. Vi fikk høre om trosminoriteter som bruker kreative metoder for å vinne større aksept hos majoritetsbefolkningen, blant annet ved å invitere seg selv på te hos meningsmotstandere.

Nok en gang fikk vi erfare verdien av å møtes og lytte til menneskers historier. Slik sikrer vi at innsatsen legges ned på riktig sted for å møte sårbare menneskers faktiske behov. Det er store utfordringer, men vi er dedikerte og håpefulle i videre arbeid med gode samarbeidspartnere mot et felles mål om trosfrihet for alle i Sørøst-Asia. ■

Utvikling må sikre trosfrihet

■ **Stefanusalliansen** deltok i november på en årlig konferanse for religion og utvikling for nettverket PaRD (Partnerships for Religion & Development). Stefanusalliansen ble med i nettverket i 2021, og dette var det første fysiske møtet vi kunne delta på.

Nettverket har det siste året ønsket å fremme at religiøse aktører også må styrke folks rettigheter i det utviklingsarbeidet de driver. Stefanusalliansen fikk bidratt med faglige innspill på både trosfrihet og likestilling. Nettverket opprettet en egen arbeidsgruppe om trosfrihet i starten av året, og Stefanusalliansen er representert der. Vi er også blitt invitert til å holde to seminarer for arbeidsgruppen mot slutten av året.

Det ene seminaret er en faglig innføring om trosfrihet og kvinners rettigheter. På det andre skal vi dele de populære digitale læringsverktøyene og kursene om trosfrihet fra Læringsplattformen (FoRB Learning Platform).

Stefanusalliansen eier og utvikler denne plattformen sammen med det nordiske økumeniske nettverket for trosfrihet (NORFORB). Under møtet på Bali fikk vi også delt et av de nyeste kursene i en egen sesjon. ■

Fra venstre Hjalmar Bø, generalsekretær i Digni og Stefanusalliansens Elisa Chavez og Birgitte Moe Olsen.
Foto: PaRD

Nye møter i Nord-Norge

■ **Hermod Bakkevoll**, områdeleder for baptistene i Nord-Norge, ble glad da han leste i Magasinet Stefanus at Daniel Hop-Hansen fra Stefanusalliansen hadde besøkt menigheter i nord. Bakkevoll ønsket en ny reiserute.

Det startet med fellesmøte i Andenes Baptistmenighet. Turen gikk videre til Kvæfjord Baptistmenighet, Tromsø Baptistmenighet og Medkila Kirke/Harstad Baptistmenighet. Alle besøkene var preget av stor glede over å kunne gi til arbeidet til Stefanusalliansen

Ønsker du besøk, ta kontakt med Daniel Hop-Hansen på mobil: 48 13 83 81 eller e-post: dhh@stefanus.no ■

Hermod Bakkevoll anbefaler abonnement på Magasinet Stefanus.
Foto: Daniel Hop-Hansen

Håp og lys i vinter natt

JULEKONSERTER MED SOLVEIG LEITHAUG

- 24. nov Storebø bedehus, Austevoll
- 26. nov Lillesand frikirke
- 27. nov Arendal Misjonskirke
- 29. nov Lund kirke, Moi
- 30. nov Ålgård kirke
- 02. des Onarheim kulturkyrkje, Tysnes
- 03. des Sjøboden, Flatøy på Frekhaug
- 04. des Austrheim kyrkje
- 06. des TID Kafé & landhandel, Ål
- 07. des Teie kirke
- 08. des Betesda, Heddal
- 09. des Stavern frikirkre
- 10. des Betlehem, Geithus i Modum
- 11. des Adventistkirken, Mjøndalen
- 13. des Mortensrud kirke
- 14. des Skogstad leirsted, Eina
- 16. des Puls, Ålesund
- 17. des Pinsekirka Sion, Gurskøy
- 19. des Øystese bedehus

Billetter: www.solveigmusic.com / www.ticketco.no
Billetter selges ved inngangen. Betaling med **vopps**

stefanus
alliansen

sammen for de forfulgte

SYNKOPE::booking

TROSS STERK FORFØLGELSE ER TØRSTEN ETTER FELLESSKAP ENORM.

Der misjon er *nesten* umulig, kommer **tusenvis til tro.**

«En natt drømte jeg at jeg ble tatt med til himmelen. Der var det dekket et bord. Venninnen min fra Twitter ønsket meg velkommen! Da skjønnte jeg at det var der jeg hørte til.»

Les hele Aleenas historie på s. 8-9 i Magasinet Stefanus.

Aleena er blant de få heldige som får oppfølging og har tilgang til et lite, kristent nettverk. De fleste nye troende står alene. Mange kommer til tro på Jesus etter et syn eller en overnaturlig erfaring med Gud, men er desperate etter å forstå hva de har opplevd. Det å konvertere bort fra islam er forbundet med **dødsstraff** på den Arabiske halvøy. **Kristne må møtes i hemmelighet**, og all aktivitet må skje i det skjulte. Det tar lang tid før de tør å stole på andre mennesker. Mennesker i Aleenas situasjon må vanligvis flykte, men så langt har familien sett den positive forandringen i Aleenas liv, og lar henne være.

Stefanusalliansens partnere støtter nye troende som Aleena. Noe av det viktigste de gjør er å **bygge fellesskap og gi undervisning**, ved å møte mennesker som på forskjellig vis har fått del i evangeliet. Det kan være via TV, radio og internett, eller like vanlig: **gjennom drømmer.**

Våre lokale partnere, som kjenner språket, kulturen og utfordringene til de nye troende, gjør en uvurderlig jobb som få vestlige misjonærer kan gjøre. Gjennom mange år har de bygget et stort undergrunnsnettverk gjennom tillitt og samarbeid med troende i regionen. **Det er et farlig og møysommelig arbeid.**

Det arrangeres også samlinger og konferanser i et annet tryggt land der kristne som **lever i skjul**, kan møtes og pleie fellesskap uten frykt. Arbeidet bygger bro mellom oss her hjemme – som er rike på fellesskap, trosfrihet og ressurser – og arabiske troende som ikke har noe av dette.

Vil du gi et fellesskap til nye troende som Aleena?

JULEGAVEEKSEMPLER:

Støtte til samtaleforum på sosiale medier for spørsmål om kristen tro:

270 kr

Disippeltrening og fellesskap, araber til araber, på den arabiske halvøy:

480 kr

Reise for én person til konferanse i et annet trygt land:

1200 kr

Gi med **vopps** til 19013
Merk **ikke alene** + ditt mobilnr.

Gi til gavekonto: 3000 14 57922
Merk **ikke alene**